

Vida de la Sagrada Família

Detall de l'Altar de la Pietat o del Sant Drap, a la Seu Nova

JOSEP R. CULLERÉ

AVINGUDA DE BLONDEL, 44

UNICA CASA A LLEIDA ESPECIALITZADA EN LA SOLA
VENDA DE CAMISES, CALÇOTETS I PIJAMES

Carles i Lluís Gené

Comissionats principals de la
companyia de segurs contra
incendis LA CATALANA

Blondel, Hetra E, 1.er - Telefon 259

L L E I D A

FARMACIA

DE

Tarragó i Ribelles

LABORATORI
D'ANÀLISIS
QUÍMICS
INVESTIGACIONS
CLÍNIQUES

MAJOR, 70 TELÈFON 123

L L E I D A

FÀBRICA DE MOBLES

CAMÍ DE CORBINS

PERE ARMENGOL MARTÍ

(NOM COMERCIAL REGISTRAT)

MAGATZEMS:

RAMBLA FERRAN, 16

TELÈFON 103

L L E I D A

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carrer de

Cavallers, 20

Vida Lleidatana

Revista quinzenal il·lustrada

ABONAMENT

Cibat: 3'50 ptes. semestre

Tarr: 2'00 ptes. any

Pagament anticipat

Els treballs es publiquen sota la responsabilitat de llurs autors : No es retornen els originals ni s'entia correspondència sobre ells

Sumari

A la coberta: Altar de la Pietat, a la Seu Nova.—Pensem amb els nostres jardins (Editorial).—Planes antològiques: Enric Prat de la Riba i Angel Guimerà.—Evo-cació.—Carta del Sr. Marqués de la Mina, Virrey y Capitán general de Cataluña a el Obispo de Lérida, transcrito per S. Gili i Gaya.—Enfilall, per Enric Bosch i Viola.—Del Canal d'Aragó i Catalunya —Llambregades, per Guifré.—Exposi-ció Agrícola de Lleida: Reglament.—Les publicacions, per P. G.—Noticiari.

PENSEM AMB ELS NOSTRES JARDINS

L'esbataonament que suara s'ha produït a Lleida, veient arreu de la ciutat anuncis de l'Exposició Agrícola que tindrà lloc els venidors setembre i octubre, ens ha fet girar amb recança els ulls vers els Camps Elisis, lloc on haurà de celebrar-se, i ho hem fet amb recança, perquè ja veïem com la darrera primavera tenia un florir trist, miserios i malaltís en el parc municipal agreujat per les reformes que s'hi apuntaren disgraciosament. Uns dies hi descobríem uns manobres treballant, i això ens donà optimisme i per ço res no diguérem. Avui, però, ens és forçat parlar puix és lògic que com a lleidatans ens interessem per una creació plena de seny i d'esplendidesa, de ponderació i harmonia, que els nostres avant-passats ens llegaren embellint la ciutat, i altres generacions posteriors no sols no els han entès sinó que tots plegats els hem deixat en el més gran abandó.

A les enistes de la propera Exposició Internacional de Barcelona, la premsa nostrada s'esforça, amb notes i carnets de transeunt, i amb articles abrindats i fotografies colpidores, posant de relleu aquelles coses que desdilen de la ciutadania i de l'urbanisme, i hem de convindre que aquesta tasca un xic aspra i coenta és d'un alt valor cívic i patriòtic que la ciutat agrairà per damunt de tots els amors propis ferits i de les minces contrarietats que això pot ocasionar, i mentre això succeeix a la ciutat Cap i Casal, ¿què passa a nostra Lleida?

Tenim anunciada una Exposició Agrícola que està posant en joc moltes valors i que esdevindrà un gran aconfeixement, i els jardins dels Camps Elisis, que l'han d'emmarcar, palesen el poc aprenç amb què tots plegats els tenim, i els arbres, mostren llatzerats la tortura a què han estat sotmesos en llur creixença, els parterres romanen molt abandonats, i fins en aquell troç adossat que darrerament rebé més carícies, també hom hi troba molt a manca.

¿No serà hora, ara que a Lleida sembla iniciada una etapa d'urbanisme a base de jardins en llocs especials de la ciutat, i que es presten a moltíssims comentaris, que hom prengués seriosament els Camps Elisis, i els lleidatans els hi mostréssim més estima fent-ne més precisa sa conservació? ¿Es que ha de durar molt temps encara el que a Lleida sien els jardins unes veritables il·lustracions?

Tant com les biblioteques, arxius, museus i demés institucions de cultura, escalen dels edificis i traçats de places, un furi amb la seva absència o amb l'abandó o la cura amb què viuen, diuen ben clar el nivell del poble i com la ciutadania hi és sentida.

PLANES ANTOLÒGQUES

ENRIC PRAT DE LA RIBA

La conexió de la llengua amb el dret va ser un dels *leid-motiv* més constants de l'escola històrica; són elements de la mateixa individualitat social concreta, producte d'aquella mateixa força misteriosa. La llengua és també un producte natural, no el resultat d'una convenció o de l'artifici de l'home. «Una llengua — deia l'Herder — és un tot orgànic que viu, es desenrotlla i mor com ser vivent; la llengua d'un poble és, per dir-ho així, l'ànima mateixa d'aquest poble, feta visible i tangible.» Per a conèixer un poble s'ha de posseir la seva llengua, per a apreciar la seva literatura s'ha de conèixer la llengua en què està escrita. Cada nació pensa com parla i parla com pensa. Voler reformar una llengua, com se canvia una llei, és una empresa ridícula: prendre-li els idiotismes és prendre-li la seva fesomia original, és desfigurar-la en lloc d'embellir-la. Quan se parla de donar més dolçor a la llengua alemanya, l'únic que es demostra és el desconeixement del que és una llengua. L'alemany no és aspre, ni barbre; aquesta reputació li ha fabricada la gent que no el parla. Tal com l'han feta les generacions, és el motllo que s'ha construït la pensa alemanya i l'únic que li convé. Qui atempta a la llengua d'un poble, atempta a la seva ànima i la fereix en les fonts mateixes de la seva vida. S'han de cercar les riqueses de la literatura medieval; enllà es troba el geni alemany abans d'ésser deformat per la influència llatina i la francesa.

Aquesta convicció sobre la naturalesa de les llengües, tan allunyada de la que dominava en els temps del renaixement clàssic, revé sempre en una forma o altra en els pensadors alemanys i els que els segueixen. S'inicia, com a conseqüència d'això, l'estudi científic de les llengües, neix la filologia comparada, es treuen de la pols dels arxius els vells còdigs de llengües menyspreuades, s'admiren les obres dels poetes, tant dels qui feien ressonar amb serventesis i lais d'amor les corts senyorials del Llenguadoc i la Provença, com dels rústecs pastors de la

Finlàndia, tant dels qui passejaven la llengua de Suàbia pels enesprats castells de la terra germànica, com dels que amb el sac dels gemecs a coll resseguien els clans d'Escòcia distraient als muntanyesos de l'Highland amb les gestes de llurs herois llegendaris.

Totes les llengües que una llarga subjecció política mantenia ensopeides, sentiren acostar-se una ventada vigorosa que els duia alenades d'aire respirable i s'estremiren amb l'esgarripança profunda de la vida que retorna. «Desperta't, déu adormit — havia cridat unaveu poderosa, — desperta't, poble alemany, no et deixis arrabassar el teu *polladium*.» I aqueixa imprecació, que la por d'ésser destruïda per una llengua estrangera havia arrencat a l'ànima germànica, va ressonar per tota Europa, i els pobles esclaus es redreçaren enadits i s'aferraren amb creixent energia a les llengües pròpies. Esclata allavors en tota Europa una grandiosa renaixença literària: totes les llengües hi prenen part, i conduïdes per la gran revolució romàntica, totes les fins llavors arreconades, es fan fer lloc en el concert universal de les lletres. Provençals, txecs, húngars, flamencs, finesos, polonesos, i tants i tants d'altres tornaren a honrar i treballar les llengües respectives.

A tot arreu la llengua era instrument de la ressurrecció del poble. No cal pas dir, doncs, si n'és de poderosa la corrent ideològica que, nodrida per déus tan fecunds, fa de llengua i nacionalitat una mateixa cosa. Ja Leibnitz observava, al començament del segle XVIII, que «els mapes fan conèixer les fites dels Estats, però no les de les nacions, que surten, al contrari, de l'harmonia de les llengües», i després d'ell ho han dit i repetit innumbrables pensadors i ho diuen i tornen a dir encara. Els pobles mateixos així ho declaren i tanta i tanta valor reconeixen a la llengua que, segons l'un, el flamenc, la llengua és tota la nació; segons un altre, el magiar, la llengua és la mateixa nacionalitat.

ANGEL GUIMERA

Judith de Welp

I

Judith de Welp hi dá el sol
damunt ses galtes de nina:
d'or i d'argent té el breçol,
els volquers de seda fina.
En sent jorn, a vora d'ella
trobadors polsen llauts,
i li donen la mamella
dames de nobles escuts;
mes sent nit, quan tot reposa,
el diable als llavis li posa
sos mogrons escorreguts.

IV

Judith de Welp a un galant
dóna un bes que l'encadena:
a la guerra és l'emperant;
una llàntia els enllumena.
Diu ella a un Crist, enguniosa:
—Treieu-me ets amor del pit!...—
S'ou en el flam que reposa
d'un brumerot el brunzit.
Ja el llum ha mort d'un cop d'ala;
i brilla al fons de la sala
l'esguard del diable enrogit.

II

Judith de Welp ha somniat
que al front garlanda cenyia;
el comte l'ha despertat:
—Munta a cavall, filla mia.
Quinze anys ha fet ta hermosura
i Ludovic vol muller:
sols de veure't, sa ventura
lligaràs a ton voler.—
I ja la pols els amaga:
i callat a rerassaga
el diable hi va d'escuder.

V

Judith de Welp té al front
la cort i la cleresia:
groc Ludovic de l'afront
els Evangelis obria:
—Jureu aquí que sou pura;
que són crims eixos murmulls!—
Si ardida la boca ho jura
sa destra no, i tanca els ulls.
Que un braç resolt l'ha apartada,
i ha vist amb horror posada
l'urpa del diable en sos ulls.

III

Judith de Welp és la flor
que al vell emperant agrada;
avui al donar li el cor
la garlanda li ha donada.
Per ta mà la conduïa
dintre el palau imperial;
els cavallers obren via
fins a la cambra nupcial.
Cau després la nit obscura;
i envolt en negra armadura
el diable vetlla al portal.

VI

Judith de Welp ja és al clos.
No hi ha en sa llosa el sant arbre:
tan sols la vetlla en repòs,
de dia, un àngel de marbre.
Mes de nit, quan el judici
ja apar la tempesta al lluny,
l'àngel s'acosta amb desfici
i pels monts sa veu retruny:
—Deixonda't, ja és temps, ma esposa!—
I en va al marbre de la llosa
el diable hi truca amb el puny.

EVOCACIÓ

Es l'onzé aniversari de la mort del que fou el *seny ordenador* de la nostra vida col·lectiva, ens plau evocar qualche tret característic del pensament que serví de norma a l'insigne governant.

Prat de la Riba, en la seva concepció global de la funció rectoral d'un poble, hi encasta com a coronament de la mateixa i com a fita que mai es deu perdre de vista, la formació cultural de tots els estaments i en tots els ordres de la vida. Plenament convençut que un poble no arribarà mai a posseir una personalitat pròpia i definitiva si no és a base d'una plenitud espiritual emmotllada segons les essències racials que li donin una fesomia inconfusible, en tota la seva obra pràctica de governant, hom hi troba o hi veslluma aquesta idea central que constitueix el nervi i la més alta valor positiva de la seva *ordenació*.

En primer lloc, els seus passos s'encaminen a forjar un instrument creador del que podríem dir-ne alta cultura, del centre receptor de totes les corrents mentals que a la terra es produeixen, per a pastar-les i canalitzar-les segons les idees directrius arrencades del fons de la nostra ànima col·lectiva. Un poble que visqui a precari en l'ordre intel·lectual, que a l'assimilar-se les valors culturals posades en circulació per altres pobles no les converteixi en substància pròpia, que per a resoldre els seus problemes vitals necessiti el guiatge d'altres races, que per a regir la seva conducta es vegi obligat a emprar normes alienes a la seva manera d'ésser i de produir-se, que no sigui capaç de crear i forjar un pensament col·lectiu ben seu i els conceptes cabdals que han d'informar el seu viure com a tal, mai per mai podrà aspirar a qui se li reconegui una personalitat plena i eficient, per quant tan sols hi tenen dret els que abans se l'han guanyada per l'esforç de la seva mentalitat.

En aquest sentit, Prat de la Riba accentuà la seva acció de governant, de primer, en proporcionar a la cultura una revalorització que no havia tingut entre nosaltres, i seguidament, en excitar totes les forces que disposava, per tal de poder aportar al pensament mundial una tònica i una modalitat que respongués a les característiques de la cultura nostrada.

Però per a que els fruits del laboratori i del gabinet dels homes pensadors esdevinguin idees directrius d'una societat, per tal que li portin un millorament de la seva vida, no poden restar reclosos en el petit recinte on eclosionaren; si no que és precis i indispensable que obtinguin la força d'expansió necessària per a que arribin a inquietar el major nombre d'individus que sigui possible, de tal forma que puguin determinar una reforma de costums o d'ideari popular. D'aquí, la creació d'aquesta altra sèrie d'instruments divulgadors que tots els pobles posseeixen en gran escala, i que En Prat de la Riba, anava instaurant arreu de les nostres contrades a mesura que els mitjans i la preparació deguda li consentien llençar-se a noves aventures amb probabilitats d'un reeiximent complet i assenyat.

Qualsevol que examini l'obra realitzada per l'estadista que rememorem en aquests moments, hi trobarà sempre plantejats els dos termes a que es redueix la integritat d'una cultura: *creació* i *difusió* d'una vida mental nostra, pròpia, robusta, plena, amada de les sentors terrals i amb l'aire d'universalitat de les coses eternes.

I en la gama diversa i variada de les institucions culturals que s'iniciaren sota la seva influència o al seu empar, hom hi cospa el desig veement de forjar unes classes directores capacitades de regir per si soles les distòtes manifestacions de la vida col·lectiva i unes classes populars prou cultes i afinades per a poder capir i aprofitar tot l'esforç i tots els avenços aconseguits en l'ordre material i totes les matitzacions amb què la civilització enriqueix el nostre esperit.

I els resultats aconseguits per la trajectòria que donà En Prat de la Riba a la seva alta funció de governant, són tan evidents i els tenim tan aprop dels nostres ulls avui dia, que ens lliurem de ponderar-ne la seva transcendència.

Carta del Sr. Marqués de la Mina, Virrey y Capitán general del Principado de Cataluña a el Obispo de Lérida

ILMO. SR.

SEÑOR MÍO: Me costarían mucho cuidado los incidentes que se me informan de esa plaza por su Gobernador y Ayuntamiento si no fuese V. S. I. el dignísimo prelado de ella, de cuya rectitud sé, por antiguas experiencias, que hace inseparable consorcio con las reglas de la prudencia y de la discreción.

Sin duda que tiene V. S. I. graves y relevantes motivos que le precisan a impugnar en sus feligreses las diversiones indiferentes que califica con sus permisos y su práctica el Padre universal en su corte, asistiendo a los espectáculos cardenales, prelados y toda clase de eclesiásticos; que el Rey los autoriza con su soberano concurso en su mismo palacio; que en todo el orbe cristiano se estiman y se fomentan por sus príncipes y sus prelados para el embeleso del público y para desterrar el ocio que se gradúa y se condena por el mayor de los males.

Que descendiendo a exemplares de menor magnitud pero más idénticos por más inmediatos y de un propio país e inclinaciones, se han visto siempre en esta capital y cuando han salido de ella no se han descomulgado ni querido desterrar los cómicos por el metropolitano superior en Cataluña de los demás, ni otros obispos que los han tolerado cuando las ha habido.

Que V. S. I. no ignora las hay en el país que nació y siendo auxiliar del Ilmo. Araciel se representaban en Zaragoza. Obrando ahora V. S. I. con estos principios y con las demostraciones públicas que se me avisan, me persuado con mucho dolor que más flacos, más viciosos y más propensos al mal sus infelices diocesanos obligan a V. S. I. que sabrá mucho de sus interiores a predicarles, a decretar y dar por positiva una culpa que en toda Europa (como ya he manifestado) se permite, se autoriza o se tolera por toda clase de soberanos, de sujetos y prelados, de que resulta una tática reconvencción al universo o un concepto desgraciadísimo a esos habitantes.

Es Cataluña una de las provincias que más producen al Rey, de las más pobladas y de las más importantes por la situación de sus fronteras. Los naturales son laboriosos; pero aman en su tiempo la diversión, y así como en el Carnaval son festivos, son devotos en la Cuaresma. Y no se pueblan menos que los paseos, los bailes y teatros, las iglesias y las procesiones. Sus genios adustos y

férreos se obstinan en lo que aprenden y son tan blandos a el buen trato como duros a la violencia.

V. S. I. es santo sin dejar de ser político, es prelado y es muy buen vasallo del Rey, y yo espero, me prometo y le ruego muy de veras que, combinando estas circunstancias, deje ociosas mis providencias.

Todo cuanto parezca a V. S. I. reparable, indecente o no justo se quitará de las comedias, de sus bailes y de sus entremeses. Insinúelo V. S. I. al gobernador de esa plaza que al instante lo corregirá y dará gracias a V. S. I. por la advertencia; así se lo prevengo y a el ayuntamiento y se que no lo necesitan.

La multitud no se gobierna siempre por lo mejor: contentémonos si se consigue lo bueno; y ni los cauterios suelen atajar la llaga inficionada, ni los decretos rigurosos atraen los pueblos que tal vez se despechan con lo mismo que se les oprime.

Aquí tenemos Ilmo. mío, un obispo santo y docto, nada austero, dado de Dios, se hace adorar de todos, aborrece los litigios; le debo favor, confianza y unión de dictámenes, quiere que nos salvemos y V. S. I. no dudará que todos nos queremos salvar, pues no se opone a las diversiones lícitas, a las costumbres del país, ni a las fiestas decentes.

No necesita V. S. I. de ejemplos, pudiendo ser dechado de todo lo mejor, y yo que lo conozco soy el primer admirador de sus virtudes, pero refiero lo que pasa en esta capital, donde la armonía de sus jefes tranquiliza los ánimos, evita las discordias, sosiega las conciencias y las constituye un paraíso sin disputa de jurisdicciones y sin riesgo de regalías.

Mis encargos me obligan a mirar por ella. Ruego a V. S. I. que me ayude a este desempeño y que no nos aventuremos los dos a las consecuencias que resultarían de esta conducta.

Per la transcripció,
S. GILI I GAYA.

(Bib. Nac. Ms. 11031, fol. 31 v. a 34).
La data d'aquesta carta, segons altres mss., és de 17 de febrer de 1751.

(E. COTARELO Y MORA, *Bibliografía de las controversias sobre la licitud del teatro en España*, Madrid 1904, pág. 467).

Era bisbe de Lleida Gregori Galindo (que ho fou des de 1734 a 1756), nascut a Josa (Aragó) el 20 de febrer de 1684. Fou auxiliar del bisbe de Saragossa Pérez Araciel i va fundar el convent de Nostra Senyora de l'Ensenyança, junt a l'altar de la qual va ésser enterrat.

ENFILALL

I

*Durant els dies de la teva absència
una tristor serena em consolava,
Si bé enyorava ta carnal presència,
ton esperit arreu m'acompanyava.
Amb traços indelebles, tatuada
la teva imatge al pensament tenia;
oh, ma dolça, ma bella enamorada
que ni un instant em deixes, nit ni dia!
Si gualto el mar et veig com vela blanca
que s'apropa lleument damunt la estanca
algua argentada a l'influx solar...
Si la mirada fito en el paisatge,
resplendent de llum veig ton imatge,
que el meu pas insegur sap emmenar.*

II

*En els instants de tedi insuportable,
de silent desesper i soledat,
la teva mà, com ventijol amable
m'he sentit sobre el front mig enfebrat.
El teu record m'asserenava alhora
posant un xic de pau en el meu cor.
Era per mi com refrescant aurora,
com perfum preadissim d'una flor.
Quan veig un clap de pins, prest t'imagino.
En cada tronc o branca jo endevino
com t'ha volgut natura espiar.
—És son cos blincadís, són els seus braços!—
em dic, en tant que dirigeixo els passos
sota l'ombra adorable a reposar.*

III

*És ara el rossinyol amb sa veu clara,
que sorolla el matí i feixoriveix,
qui em recorda la veu i m'estremeix
i fa que et senti prop, dona preclara.
I el rierol que fugisser serpeja
mentre se'n va cantant esmes enllà,
va sentir-me a l'ensens turment i enveja
puix sé que el teu esguard s'hi retratà.*

*Quan és fosc i titil len les estrelles,
com assutzenes fetes meravelles
en el pulcre domàs de l'infinit,
sents dins meu una inesfable joia
i m'imagino jove i a tu noia,
parlant d'amor en l'insondable nit.*

IV

*Passaren els bons temps de juvenesa,
mes m'ha sobtat en plena edat madura
la passió més forta i més encesa
que hagi sentit humana criatura.
Tu emplenes el meu ésser de tal guisa
que el món trobo més bell i són més tendres
mos pensaments, mentre s'escola llisa
ma vida, ressorgida d'entre cendres.
Vulguis 'ser ma companya, dolça almia;
tu em clouràs les parpelles si algun dia
la Parca, adusta, em posa en greu perill.
Jo moriré content si per ma glòria
et deixo per record i per memòria
un feix de versos i els petons d'un fill...*

ENRIC BOSCH I VIOLA.

(Del llibre inèdit *Rimes Noves*).

DEL CANAL D'ARAGÓ I CATALUNYA

Lloc de la ubicació de la presa del Pantà de Barasona

LLAMBREGADES

Amundsen.—Van fonent-se les darreres guspíres d'esperança de recobrar una tan alta valor com aquest gran noruec que, malauradament, tot ens empeny a creure que ha trobat el darrer repòs en aquells llocs que foren teatre de les seves més grans heroïcitats. Som ben lluny ni de somniar en una indiscreció de Nobile. No voldriem pas per a nosaltres, però, el pes d'una semblant pèrdua, tan involuntària per part de Nobile com sensible per a la humanitat que viu amb la flama encesa d'un ideal.

Una tasca impagable.—Lo corrent és allò de «mal de cap, cap». La gent no està per conflictes. Fins les nacions desarmen, documentalment al menys. Tothom fa els possibles per assolir la major quantitat possible de pau. No més un home resta al món amb la tralla espetegant incessantment. Un sol home lluita aferrissadament contra una munió de coses i de persones. Un sol home en lloc de desarmar, va acumulant cada dia i disparant, amb una punteria envejable, piules, petards, bombes, obusos. Cal dir que aquest home és l'admirable Joan Sacs? Seria viure a la lluna ignorar que en Sacs és el Quitxot màxim de la nostra època. Déu li servi la vida per *desfer* entuertos, que feina rai com hi ha per fer.

A Portugal fan revetlla.—Quina delícia de gent els «portuguesiños»! A la que la calor apreta una mica ja els teniu organitzant una *juerga* amb pretensions de revolta.

Ja s'han desfogat? doncs ací no ha passat res i cadascú a casa seva a reposar de la barrila. Els governs portuguesos ja deuen saber, aproximadament, en quin temps hi haurà gresca; no més els deu calguer mirar al termòmetre. El més deliciós del cas és la normalitat en què tot resta a l'endemà de la *verbena*. Aquí no sabem divertir-nos. Ho prenem tot massa seriosament.

«Herètics».—Quan llegim Chesterton, com quan observem un quadre de Dalí o sentim música de Schönberg pensem: «quina delícia deu ésser entendre aquests problemes!» Decididament ens cal tornar a començar per aprendre de lletra. El món artístic cada dia ens ho imposa més brutalment.

Crema de boscos.—El dia que els dirigents tinguin tanta cura de plantar com de conservar lo que fa centúries que ja dona producte, no tindrem de sofrir el dol de veure com desapareixen de la manera més estúpida plantacions que no més l'obra de segles pot produir. Fa una pena immensa veure la imprevisió, l'apatia amb que són custodiades valors tan incalculables, en tot sentit, com són les riqueses forestals.

Ara com ara canten.—A Viena amb motiu del centenari de Schubert s'han reunit 140 mil cantaires. El cant que aixecà els ànims fou el «Deutschland, Deutschland über alles» és a dir, el cant patriòtic alemany. Tots digueren sentir-se alemanys. Tots feren vots per a la ràpida fusió i unió dels distints pobles d'un idèntic idioma. Això avui. Demà, quan això sigui un fet, veurem qui en reb.

Prou pena tenen ells d'ésser esclaus.—L'altre dia en Puig i Ferrer es condolia del cas d'esclavatge d'en Santos Oliver ahir i d'en Gaziel avui a «La Vanguardia». Admiràvem ahir com admiram avui les dots excepcionals d'ambdós escriptors. No ens creiem, però, pas en el cas de compadir-los. Cal saber afrontar la fam inclús quan la nostra dignitat ens ho exigeix. Fer el «rendez-vous» a un bitllet de 1000 pessetes és una cosa tan vulgar com revoltant. Si algun sentiment desvetlla en qui ho observa, no és precisament un sentiment de compassió.

GUIFRE.

EXPOSICIÓ AGRÍCOLA DE LLEIDA

DEL 25 DE SETEMBRE AL 5 D'OCTUBRE

REGLAMENT

DISPOSICIONS GENERALS

ARTICLE PRIMER. L'Exposició tindrà lloc en els edificis ja construïts o que es construïxin a l'efecte en els Camps Elisis de la ciutat de Lleida.

Art. 2.º Començarà a les dotze del matí del dia 25 de setembre del corrent any.

Art. 3.º Acabarà a la mateixa hora del dia 5 d'octubre del propi any.

Art. 4.º Si el Jurat ho estima procedent, podrà retrassar-se dos dies l'acte de clausura.

Caldrà tan sols que aquesta resolució, que no podrà donar lloc a reclamació de cap mena, s'anuncii amb dos dies d'anticipació per mitjà de cartells murals fixats en el recinte de l'Exposició.

Art. 5.º El Certamen abarcarà maquinària agrícola de totes classes, els tractors i camions per a l'agricultura i la indústria; la maquinària i els productes de les indústries relacionades amb l'agricultura i el bestiar; el material per a l'elevació d'aigües i esgotaments; el de nivellació de terres, obriment de clots i drenatges, i per últim, tot ço que guarda relació amb la sanitat del camp i la higiene rural.

Art. 6.º Els objectes, productes i material exposat s'agruparan en ciuc seccions per al major ordre de l'Exposició:

Secció 1.ª Maquinària agrícola de totes classes no compresa en alguns dels apartats posteriors, tractors i camions per a l'agricultura i la indústria. Aquesta secció es dividirà en tres subseccions, anomenades *a)*, *b)*, *c)*, que comprendran la maquinària en general, els tractors i els camions respectivament.

Secció 2.ª Maquinària i productes de les indústries relacionades amb l'agricultura i el bestiar; dividida en dues subseccions, una agrícola i altra pecuària.

Secció 3.ª Material per a elevació d'aigües i esgotaments.

Secció 4.ª Maquinària per a la nivellació de terres, obriment de clots i material i maquinària per a drenatges.

Secció 5.ª Objectes, productes i material de totes classes relacionat amb la sanitat del camp i de la higiene rural, repartits en dues subseccions: *a)* Higiene de l'habitatge. *b)* Sanejament i Profilaxia, que s'anomenaran primera i segona respectivament.

Art. 7.º La Confederació Hidrogràfica de l'Ebre acudirà al Certamen amb una instal·lació pròpia, feta fora de concurs, on seran exposades maquetes, productes, plànols, gràfics i dibuixos de tot llinatge representatiu o aclaritoris de les seves variades activitats, per tal que el públic les conegui i apreciï en el seu just valor.

Art. 8.º Durant l'Exposició i en terrenys propers a ella que s'assenyalaran oportunament, es realitzaran proves i demostracions pràctiques de caràcter públic amb tota classe de maquinària.

Tant les unes com les altres podran realitzar-se per indicació del Jurat o a petició dels expositors, i serà precís en ambdós casos sol·licitar-ho amb vint-i-quatre hores d'anticipació com a mínim, per tal d'anunciar l'acte degudament.

Art. 9.º Mentre duri el Certamen es donaran conferències en el recinte de l'Exposició sobre temes diversos relacionats amb les matèries per ella abarcades.

Aquestes conferències, que s'anunciaran amb la precisa anticipació, aniran a càrrec de tècnics i industrials que es designaran oportunament.

Art. 10. L'inscripció de les cases i particulars com a expositors serà absolutament gratuïta.

Art. 11. La Confederació cedirà graciosament als expositors els locals i terrenys coberts o descoberts precisos per a les seves instal·lacions i tractarà amb ells, per a resoldre ço que més convingui a l'interès d'ambdós, quan sia precís fer alguna obra especial per a la instal·lació de maquinària.

Art. 12. La Confederació gestionarà prop de les Companyies de ferrocarrils la

concessió d'una tarifa reduïda per al transport, tant a l'anada com a la tornada, del material, efectes i productes que concorrin a l'Exposició.

Art. 13. L'entitat organitzadora disposarà d'un servei d'ordre i altre de vigilància de dia i nit i procurarà per quants medis tingui al seu abast que hi hagi seguretat absoluta per a les instal·lacions, però no respondrà de les substraccions que puguin produir-se en un moment donat.

Art. 14. Els expositors podran establir vigilància nocturna pròpia dintre de les seves respectives instal·lacions.

Serà precís, però, que ho sol·licitin indicant nom i qualitat de la persona que l'ha d'exercir per a proveir-la de l'autorització corresponent.

Art. 15. La Confederació no respon dels danys o averies produïdes per accidents, sigui quina sigui la seva importància i classe.

Art. 16. Els premis consistiran en medalles d'or i de plata acompanyades del corresponent diploma i de diplomes accèssit, a raó d'una de cada una de les primeres i dos dels segons per secció o subsecció.

També hi haurà un premi d'honor únic consistent en medalla d'or i diploma, on consti aquesta circumstància, que s'adjudicarà a la millor instal·lació, qualsevol que sia la seva índole, de tota l'Exposició.

Art. 17. Els premis seran concedits pel Jurat en la forma i condicions indicades al tractat de les facultats de què es trobés investida aquesta organització.

Art. 18. Les instal·lacions fetes pels serveis de la Confederació en l'instal·lació general d'aquesta entitat podran ésser premiades amb diploma de col·laboració concedit per la Junta de Govern a proposta del Delegat de Foment.

Art. 19. Els premis s'entregaran públicament en la secció solemne de clausura en què finirà l'Exposició.

Art. 20. La Confederació publicarà un follet amb fotografies de les instal·lacions i màquines de totes classes i nombroses dades sobre el material, objectes i productes exposats que, a l'ésser repartits profusament entre els propietaris i cultivadors de la Conca de l'Ebre, farà immensa propaganda de les cases que concorrin al Certamen.

DELS EXPOSITORS

Art. 21. Podran concorrre a l'Exposició totes les cases nacionals i estrangeres que fabriquin o vinguin la maquinària, efectes i productes indicats en l'article 5.º d'aquest Reglament.

Art. 22. Per a poder concorrre al Certamen és precís sol·licitar-ho del Patronat organitzador subscriuint una cèdula-butlletí d'inscripció impresa que es facilita gratuïtament, on es farà constar amb tota claredat, en el lloc corresponent, secció i subsecció on deu figurar el material que es desitja exposar, les característiques del mateix, la superfície que l'expositor creu necessària per a la seva instal·lació i el nom i el domicili del particular o societat que sol·licita la qualitat d'expositor.

Art. 23. Les inscripcions deuran sol·licitar-se abans de les dotze de la nit del dia 10 del pròxim setembre.

Les peticions d'inscripció rebudes després d'aquesta data podran ésser acceptades o refusades pel Patronat organitzador segons es disposi o no de l'espai necessari per a les seves instal·lacions.

En el cas d'ésser acceptades figuraran fora de concurs i no podran rebre com a premi més que diplomes de col·laboració on consti aquesta particularitat.

Art. 24. Dos dies després de rebre les cèdules d'inscripció contestaran als peticionaris el Patronat organitzador i el Jurat d'admissió, notificant-los la resolució acceptatòria o refusatòria del segon i la superfície que en definitiva podrà disposar l'expositor per a les seves instal·lacions.

Cas de no acceptar l'expositor aquesta resolució deura notificar-ho seguidament al Patronat organitzador, per tal que aquest pugui disposar d'aquest espai a benefici d'altres expositors i amb la cèdula d'inscripció corresponent.

Art. 25. Els expositors que ho desitgin podran construir stands dins i fora dels pabellons de què disposi la Confederació, donant-los per a això les majors facilitats.

Quan tinguin aquest propòsit deuran indicar-lo en la cèdula d'inscripció, detallant la importància del stand per tal que el Jurat d'admissió pugui acomplir el seu comès amb verdader coneixement de causa.

Art. 26. El fet de firmar la cèdula d'inscripció suposa l'acatament més absolut als preceptes d'aquest Reglament i a les disposicions complementàries que es dictin per al règim de l'Exposició.

Les faltes contra el Reglament i demés disposicions es castigaran pel Jurat en la forma indicada en l'apartat corresponent.

Art. 27. El transport de la maquinària, efectes i material de totes classes destinat a l'Exposició des de l'estació de ferrocarril fins al camp o locals on es celebrin els certamens, seran a càrrec de l'expositor tant a l'anada com a la tornada.

Art. 28. Les instal·lacions deuran ésser acabades en el moment de la inauguració oficial. La falta d'aquest requisit podrà donar lloc a què el Jurat declari fora de concurs les instal·lacions, i perdin aquests, en conseqüència, el dret a premi.

Art. 29. Serà severament prohibit afegir o retirar objectes de les instal·lacions, sia quina sia la seva naturalesa, mentre duri l'Exposició.

El Jurat podrà, no obstant, autoritzar, prèvia petició enraonada de l'expositor, la substitució, durant el Certamen, d'aquells productes que per la seva naturalesa puguin sofrir algun dany per una llarga permanència en les instal·lacions.

Art. 30. Els expositors estan autoritzats per a col·locar el rètol de «venut» sobre els objectes exposats, amb la condició que aquesta indicació vagi acompanyada de la del nom, cognom i residència del comprador.

Art. 31. Els expositors podran demanar al Jurat la realització de proves i demostracions pràctiques amb el seu material.

Aquestes exhibicions es realitzaran, previ anunci, 24 hores després de sol·licitades, sota la vigilància del Jurat i a l'hora i en el lloc que aquest designi.

Art. 32. També podran donar conferències sobre el funcionament, condicions i utilitat del material i productes per ell exposats en condicions semblants a les de l'article anterior.

Art. 33. Els expositors venen obligats a retirar totalment les seves instal·lacions en un termini màxim i improrrogable de cinc dies, comptats a partir de la data en què es clausuri el Certamen.

L'incompliment d'aquesta formalitat eximeix a la Confederació de tota responsabilitat i l'autoritza a obrar com si estessin aixecades totes les instal·lacions.

DEL PATRONAT ORGANITZADOR

Art. 34. Aquest organisme estarà constituït per representacions de la Confederació i dels seus serveis Agronòmic i Sanitari i per personalitats designades per la Diputació i Ajuntament de Lleida, les Cambres d'Indústria, Comerç i Agrícola, i altres forces vives d'aquesta província.

El presidirà el representant de la Confederació i actuarà en ell de Secretari el Secretari General de l'Exposició.

Art. 35. Tindrà el seu domicili oficial a Saragossa, carrer de Costa, N.º 11, tercer, on estaran instal·lades les oficines centrals de l'Exposició i disposarà d'una sucursal per a reunions i treballs a Lleida en el local que a l'efecte es designarà.

Art. 36. La seva missió serà laborar en l'organització de l'Exposició d'acord amb la Comissió de propaganda i amb els Serveis Agronòmic i Sanitari de la Confederació, que són els organismes encarregats per aquesta de realitzar les gestions i treballs que conduïxin al major èxit del Certamen.

Portarà, a aquest fi, un registre especial de peticions d'inscripció, on s'anotarà totes les particularitats amb ella relacionades; examinarà eixos documents i, després d'oïr al Jurat d'admissió, comunicarà als signants de les peticions, en un termini de 48 hores, la resolució favorable o denegatòria del Jurat, i en el seu cas, la secció o subsecció en què deu figurar el material i objectes relacionats en la cèdula i la superfície que podrà disposar l'expositor per a fer la seva instal·lació; i, per últim, anularà les peticions d'inscripció, posant en el seu registre la nota corresponent, quan el Jurat d'admissió negués a algun peticionari el dret a concorre a l'Exposició o aquest no volgués acceptar l'oferta de terreny i emplaçament feta pel Patronat.

Art. 37. Serà potestatiu d'aquest organisme l'admetre o no les peticions d'inscripció que arribin al seu poder després de les dotze de la nit del dia 10 del proper setembre.

Si les accepta per disposar de terreny o creure interessant el que figuri a l'Exposició el material corresponent, deurà comunicar als signants de les cèdules que concorrin al Certamen, fora de concurs, i no tenen, per consegüent, dret a més premi que un diploma de col·laboració en el que consti aquesta circumstància, segons disposa l'art 23 d'aquest Reglament.

Art. 38. Vigilarà, demés, l'entrada del material a l'Exposició, cuidant que les instal·lacions es facin amb la cura deguda i organitzarà un servei de vigilància en els terrenys i locals de l'Exposició que eviti les subtraccions fins al moment de la inauguració.

Art. 39. Aquest Patronat cessarà en les seves funcions al verificar-se la inauguració del Certamen i serà substituït pel Comitè d'Honor i el Jurat qualificador en les funcions representatives i actives respectivament.

DE LA COMISSIÓ DE PROPAGANDA

Art. 40. Aquest organisme estarà constituït per les personalitats que designin la Confederació i el Patronat organitzador, de comú acord; tindrà el seu domicili social en els mateixos locals que aquesta darrera entitat i realitzarà d'acord amb ella quants treballs de propaganda puguin contribuir a augmentar el número de cases que concorrin a l'Exposició.

Art. 41. Ajudarà al Patronat organitzador en els treballs a què es refereix l'art. 38 i es dissoldrà a l'inaugurar-se l'Exposició.

DEL JURAT D'ADMISSIÓ

Art. 42. Aquest Jurat estarà constituït per les personalitats que a tal fi designi la Confederació i per representacions dels Serveis Agronòmic i Sanitari d'aquesta entitat.

Art. 43. El presidirà el representant de la Confederació en el Patronat organitzador.

Art. 44. Examinarà les peticions d'inscripció formulades per les cases particulars i dictaminarà amb caràcter inapel·lable sobre la procedència o improcedència de què figurin en el Certamen el material i efectes que en ella es relacionin.

Art. 45. Entendrà també en les peticions per a construir stands especials que es for-

mulin i aconsellarà les reformes que deuen introduir-se en els projectes pels particulars per a que resolgui en definitiva el Patronat organitzador.

Art. 46. Col·laborarà amb aquesta entitat en els treballs a què fa referència l'art. 38 d'aquest Reglament i es dissoldrà al començar a celebrar-se l'Exposició.

DEL COMITÈ D'HONOR

Art. 47. Formaran part d'aquest organisme les primeres autoritats civils, militars i eclesiàstiques de la província de Lleida, amb el caràcter de membres d'honor; hi pertanyeràn a més les personalitats de totes classes que hagin intervingut en l'organització de l'Exposició i estarà presidit per l'Excm. senyor Delegat Regi de la Confederació.

Actuarà de Secretari el Secretari General de l'Exposició.

Art. 48. Aquest Comitè es constituirà el dia de la inauguració oficial de l'Exposició; presidirà les sessions d'apertura i clausura; actuarà en lloc preferent en tots els actes i festivals que s'organitzin per al major esplendor del Certamen i es dissoldrà després de la sessió de clausura de l'Exposició.

DEL JURAT QUALIFICADOR

Art. 49. El Jurat qualificador es compondrà de tècnics domiciliats a Lleida; especialistes en matèries d'hidràulica agrícola d'altres províncies, tècnics al servei de la Confederació i diversos expositors reunits sota la presidència d'honor de l'Il·lm. Sr. Delegat de Foment de la Confederació.

Seràn Secretaris del Jurat el Secretari General de l'Exposició i un representant del Servei Sanitari de la Confederació.

Art. 50. Els tècnics de totes classes que formin part del Jurat seran elegits lliurement i abans de l'apertura per la Confederació i els expositors pels que tinguin aquesta qualitat, una vegada inaugurada l'Exposició.

Art. 51. La designació dels expositors que han de tenir el càrrec de vocals dels Jurats es farà d'acord a les següents normes:

a) L'elecció tindrà lloc prèvia citació del President i dins el recinte de l'Exposició.

b) Tindran la qualitat d'electors i elegibles tots els expositors, qualsevolga, que sia la situació de les seves instal·lacions.

c) S'elegirà un vocal expositor per cada una de les cinc seccions en què es dividirà l'Exposició.

d) La seva elecció serà secreta i fraccionada, no prenent part en cada votació més que els expositors de la secció corresponent.

e) Els escrutinis seran secrets.

f) Per a resultar elegit precisarà obtenir la majoria absoluta, quan menys, dels vots emesos.

g) Els vocals expositors actuaran en secció distinta, precisament, d'aquella en què figuri la seva instal·lació.

h) El caràcter de vocal expositor no comporta renúncia al dret a premi.

Art. 52. La constitució del Jurat i la seva

divisió en seccions es farà immediatament després d'acabada l'elecció a què es refereix l'article anterior.

Art. 53. L'actuació del Jurat i les seves resolucions es detallarà en el llibre d'actes corresponent portat pel Secretari.

Art. 54. Les seccions actuaran sota la presidència i amb el Secretari que designi per a cadascuna d'elles el President del ple.

Art. 55. Examinaran, apreciaran i qualificaran les instal·lacions compreses dintre de la seva secció, informant, per escrit i de la manera concreta, al ple sobre la forma en què deuen distribuir-se els premis relacionats en l'article 16 i sobretot aquells extrems que jutgin procedent fer conèixer al ple.

Les seccions del Jurat estan facultades per a proposar que es declari desert un o

Claustre de la Seu Vella: Porta plateresca de Santa Maria.

varis premis dels indicats i que se'n concedeixi al·lun més quan així ho aconselli la importància o qualitat de les instal·lacions abarcades per les seccions.

Els vocals que no estessin conformes podran formular vot particular per escrit en el qual raonin la seva resolució i exposin el seu especial punt de vista.

Art. 56. Serà missió de les seccions del Jurat:

a) Organitzar les proves i demostracions pràctiques que cregui convenient realitzar o que sol·licitin els expositors, tenint cura que en elles es compleixi ço que es disposa en els articles 8 i 31 del Reglament.

b) Disposar tot lo que sia precís per tal que es donin en bones condicions les conferències a què fan referència els arts. 9 i 32 del Reglament.

c) Evitar en absolut l'augment, sortida o substitució del mobiliari o objectes de totes classes exposats en les instal·lacions.

Podran, amb tot, autoritzar les substitucions quan es tracti de productes que puguin sofrir algun dany per una llarga permanència en les instal·lacions tenint sempre en compte que en elles no es modifiqui la qualitat, i

d) Proposar al ple la imposició de sancions als expositors que faltin als preceptes del Reglament.

Aquestes sancions consistiran en la col·locació dintre de la instal·lació d'un rètol que digui «Amonestat pel Jurat» quan es tracti d'una falta lleu, i d'altre on es llegeixi «De-

clarat fora de concurs com a càstig del Jurat» quan la falta sia greu o hi hagi reincidència.

Art. 57. Serà missió del ple del Jurat:

a) Organitzar i mantenir la vigilància diürna i nocturna a què es refereixen els articles 13 i 38 del Reglament.

b) Concedir els permisos per a que els expositors muntin vigilàncies particulars en les seves instal·lacions en la forma i condicions que s'indiquen en l'article 14.

c) Declarar fora de concurs, si ho creu convenient, les instal·lacions que no estiguin acabades en l'acte inaugural.

d) Resoldre en definitiva i de manera inapel·lable totes les propostes de concessió de premis i imposició de sancions formulades per les seccions.

e) Concedir el premi d'honor.

f) Resoldre tots els dubtes i dificultats que es presentin en el transcurs de l'Exposició.

g) Prorrogar l'Exposició amb les formalitats indicades en l'article 4.

h) Col·laborar amb el Comitè d'honor en la solemne distribució de premis.

i) Redactar el follet a què es refereix l'article 20 del Reglament.

Art. 58. El Delegat de Foment proposarà a la Junta de Govern la concessió dels premis que haguessin meregut les instal·lacions fetes, dintre de l'stand general de la Conferència pels Serveis a ells pentanyents.

Juliol de 1928.

ADVERTIMENT

Atenent la proximitat de la celebració de l'Exposició de Maquinària Agrícola que tindrà lloc a nostra ciutat en els venidors mesos de setembre i octubre, hem ajornat per al proper setembre la publicació de l'extraordinari que anunciàrem en el número passat, el qual anirà dedicat en bona part a l'esmentat Certamen agrícola.

LES PUBLICACIONS

«LA SUPREMA VOLUNTAT». — Totes les esperances que hom havia posat en la nova obra de J. Navarro Costabella (Roger) s'han vist plenament confirmades. «La Suprema Voluntat», novel·la publicada per la popular Biblioteca Europa, ha estat un èxit.

El lector ha trobat en «La Suprema Voluntat» molts esdeveniments que encara no han desaparegut de la seva memòria.

A més a més, «La Suprema Voluntat» és reconeguda com una novel·la de les que és impossible deixar un cop començades.

No hi ha dubte que «La Suprema Voluntat» és una novel·la que llegirà tothom.

—ARTICLES DE CONTRABAN, és el títol d'un llibre que d'Amèrica ha vingut a la nostra redacció, i és degut a la ploma d'un tan fervent idealista i conegut escriptor com H. Nadal i Mallol. En totes les planes del llibre s'hi traspuja un intens amor a la terra tan allunyada i estimada pel seu autor, del talent i activitat del qual esperem tindrem ocasió de parlar-ne algun dia.

—ACABA D'ÉSSER POSAT a la venda el llibre «Les Eixides» de J. Puig i Bosch. Apel·les Mestres elogia aquesta obra amb un pròleg admirable. Ricard Marlet l'il·lustra amb uns boixos treballats acuradament. En Sallent és qui edita aquest llibre.

—JOIA, núms. III-IV, corresponents a maig-juny de 1928. Badalona. — Una revista pulcra, notabilíssima i moderna és aquesta nova publicació badalonina. Apart dels gravats, que són en quantitat i en qualitat una cosa meravellosa, conté originals de Xavier Benguerel, Ramon Sastre, Manuel Trens, J. M. López-Picó, A. Escasans, Pere Mialet, Carles Capdevila, Josefa Mainadé, Antoni Bescos, Xavier Benguerel, Maria Perpinyà, Josep Maria Co de Triola, R. de C. i Josep Palau.

—CIÈNCIA, núm. 21. Barcelona, juliol 1928. — Aquesta important publicació científica insereix en el darrer número publicat i apart de molts altres, treballs de B. Darder i Pericas, R. Peipoch i Pich, Marian Foye i Ràfols i Dr. Kurt Osswald.

—DIARI DE MATARÓ, amb motiu de la Festa Major, ha editat, amb la serietat i bon gust

que li són característics, un extraordinari de 32 pàgines, en el que han estat agermanats de manera singular els treballs històrics, artístics i literaris.

—REVISTA DE CENTRE DE LECTURA, número 181. Reus, maig 1928. — Integren el sumari d'aquest número de la interessant publicació reusenca, originals d'Albert de Quintana, Eduard Toda, Pere Llord, F. Cubells i Florentí i Cèsar Ferrater.

—LA RUADA, Mora d'Ebre, juliol 1928. — Heu's ací altra publicació comarcal que aprofitant l'avinentsa de la Festa Major, ens sorprèn amb un número extraordinari ben notable tanmateix. Ens podem sentir ben satisfets de veure com la premsa de fora de Barcelona, amb gairebé absoluta unanimitat ve palesant la seva suficiència per mitjà dels extraordinaris amb què sovint celebra un aconeteixement important.

—L'AMIC DE LES ARTS, de Sitges, darrerament arribat a nostra Redacció, és consagrat en bona part al pintor Joan Miró, amb motiu de la recent exposició que ha celebrat a París. Davant de les obres d'aquest pintor ens ve a tomb repetir ço que diu el nostre company Guifré: «¡Què bonic deu ésser entendre això!»

—L'AVI MUNE, de Sant Feliu de Guixols, en vigílies de la publicació de l'extraordinari de Festa Major, ha estat novament penyorat amb 500 pessetes.

Lamentem vivament l'ensopegada que ha tingut el nostre benvolgut col·lega empordanès.

—FLORALSQUES és el títol d'un llibret suau publicat pel poeta Sr. Josep Estadella i, com ja ho indica el mateix nom, conté les poesies premiades aquests darrers anys als Jocs Florals de Barcelona.

—GASETA DE VILAFRANCA, en el seu número 55, conté treballs de Pere Mas i Perera, Sy-candra, Bernat Artola, P. S. mperer, Enric Heine, P. Mir i Font, i altres.

P. G.

Revisat per la censura governativa

NOTICIARI

CULTURALS.—Amb motiu de l'excursió portada a terme pels qui prengueren part a la «Setmana de Comminges», «La Dépêche» publicà un pamflet de «Salut a nos amis de l'Érida»; l'Associació de la Premsa organitzà una excursió i banquet als periodistes francesos que visitaren la ciutat amb motiu de la «Setmana de Comminges»; tenen lloc a la Diputació les oposicions per a la provisió de tres places de metge per a l'Hospital provincial; al xalet dels Camps, D. Frederic Barceló donà una conferència parlant de l'Exposició Internacional que tindrà lloc a Barcelona; la Junta de l'Ateneu està confeccionant el pla cultural per al Curs 1928-1929; el diari «El Progreso» de Barcelona, dedica una plana a Lleida inserint-hi notes històriques, fotografies, poesies del qualificat col·laborador Sr. Estadella, etc.; és publicat i repartit el Reglament de l'Exposició Agrícola; es constitueixen els Patronats i diversos Comitès de la vinent Exposició que se celebrarà a Lleida els mesos de setembre i octubre.

ESPORTIVES.—Tingué lloc a començos del prop passat mes de juliol la visita d'una caravana automobilista francesa que motivà festes populars a nostra ciutat; organitzada pel Club «Esport Ciclista Lleidatà» fou celebrada una carrera ciclista que sortint de Lleida, seguí fins a Artesa de Segre per a retornar al lloc de partida passant en el retorn per Balaguer; també hem de consignar com amb l'augment de calors hi ha el desvetllament de l'afició a les excursions i així veiem a la Cambra de Comerç anant cap a la muntanya en pla de propaganda i organització, bons amics nostres a fer «campings» per la Costa Brava on hi estan vuit dies; el Centre Excursionista va al Montsaït i Salou; el Foment de la Sardana es trasllada a Tarragona per assistir a un Aplec sardanistic, i els de la Congregació de la Verge de Montserrat es traslladen al Monestir de la Verge Bruna.

BULLETÍ DEL CENTRE EXCURSIONISTA.—Ha aparegut el número 4 de la segona època d'aquesta publicació germana, dedicat en la seva totalitat a commemorar el cinquantenari del Centre Excursionista de Catalunya.

NOMENAMENTS.—Han pres possessió dels càrrecs per als quals han estat designats: D. Joaquim Serra Vila, per a la Càtedra de Psicologia, Lògica i Ètica de l'Institut, el Sr. Serra i Salces d'una plaça d'internista a l'Hospital, i D. Francesc Otal, Baró de Valdeolivos, nostre bon amic i col·laborador, d'Assessor i Arxiver de la «Real Maestranza de Zaragoza». Els dos primers en virtut d'oposicions suara celebrades, i el darrer per nomenament directe. A tots els felicitem.

SARDANES.—Organitzades pel benemèrit «Foment de la Sardana» i a càrrec de la «Cobla Lleida» n'han tingut lloc a l'Avinguda de Blondel.

CONSTATEM amb goig el comentari que a «La Nova Revista», Secció de Música, hi fa en Manuel Blancafort parlant de nostre col·laborador, admirat amic i fill il·lustre de Lleida, en Ricard Vinyes i Roda.

Ens cal esmentar també que «La Paraula Cristiana» en el nombre corresponent al darrer juny insereix gairebé íntegre l'article publicat en nostre extraordinari de Festa Major, parlant de l'estimut poeta Magí Morera i Galícia.

ADÉUSIAU.—Es el mot amb que despedim a nostre bon amic Sr. Otal, Baró de Valdeolivos que s'ha traslladat a Saragossa. Lamentem l'absència; contiem, però, que el senyor Otal recordarà la ciutat que tants amics li guarda i on s'hi troben tants documents per ell resseguits i amorosament estudiats, i que anirà treballant amb més delit encara per tal de no fer-la tan enyoradissa.

OBITUARI.—Les cases Pere Armengol Martí i Pau Aguiló passen per la immensa dolor d'haver perdut a éssers ben estimats de la seva família. Fem nostra la seva pena.